УВКБ ООН В УКРАЇНІ

ГРОШОВА ДОПОМОГА

ІНФОРМАЦІЙНИЙ БЮЛЕТЕНЬ

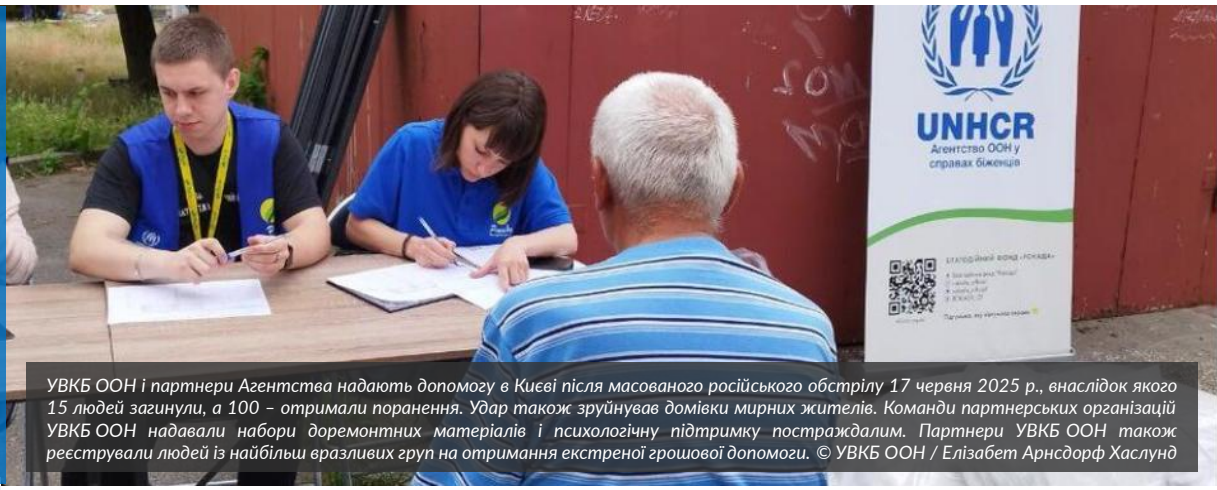

УВКБ ООН і партнери Агентства надають допомогу в Києві після масованого російського обстрілу 17 червня 2025 р., внаслідок якого 15 людей загинули, а 100 – отримали поранення. Удар також зруйнував домівки мирних жителів. Команди партнерських організацій УВКБ ООН надавали набори доремонтних матеріалів і психологічну підтримку постраждалим. Партнери УВКБ ООН також реєстрували людей із найбільш вразливих груп на отримання екстреної грошової допомоги. © УВКБ ООН / Елізабет Арнсдорф Хаслунд

2,2 млн ВПО, осіб, які повернулися, та постраждалих від війни людей отримали грошову допомогу на задоволення базових потреб із березня 2022 року на загальну суму **651 млн дол. США.**

72 % отримувачів допомоги – це жінки й діти.

Грошова допомога є одним із найефективніших та найбільш дієвих видів підтримки людей, які зазнали негативних наслідків війни в Україні, зокрема тих, хто був змушений покинути місця постійного проживання, або тих, хто вирішив залишитися ближче до дому. Завдяки грошовій допомозі постраждалі внаслідок війни мають можливість самостійно вирішувати, які потреби є більш нагальними. Така допомога також сприяє відновленню місцевої економіки та ринків. **Програми грошової допомоги УВКБ ООН доповнюють і узгоджуються з державними програмами соціальної допомоги, усуваючи критичні прогалини.** Ці ініціативи є **сполучною ланкою**, завдяки якій отримувачі допомоги можуть задовольнити **найгостріші потреби** безпосередньо після евакуації, переміщення, обстрілів, допоки в них не з'явиться можливість долучитися до **державних програм соціальної допомоги й почати відбудовувати своє життя**. Метою програм грошової допомоги УВКБ ООН, що доповнюють і підтримують ініціативи й програми Уряду, є забезпечення функціонування **інклюзивної системи надання соціальної допомоги вразливим групам населення, зокрема внутрішньо переміщеним і постраждалим від війни людям, які проживають у прифронтових громадах, що постраждали від повітряних ударів**. УВКБ ООН надає допомогу людям за перенаправленнями від державних служб, а також долучається до координації ініціатив, що сприяють налагодженню взаємодії тих, хто має гуманітарні потреби, і державних органів соціального захисту. Різні види грошової допомоги (див. нижче) від УВКБ ООН надають змогу реагувати на різноманітні потреби вразливих груп населення.

ВИДИ ГРОШОВОЇ ДОПОМОГИ

БАГАТОЦІЛЬОВА ГРОШОВА ДОПОМОГА (БЦГД)

Призначена для підтримки вразливих груп населення: осіб, які потребують термінової допомоги після повітряного удару або евакуації або перемістилися впродовж останніх 6 місяців / повернулися до місць постійного проживання, – за умови відповідності соціально-економічним критеріям або наявності потреб у сфері соціально-правового захисту.

→ 3 600 грн (приблизно 86 дол. США) на людину на місяць протягом 3 місяців, що перераховуються одним платежем.

→ Дані щодо БЦГД у 2025 р.: 88 700 людей отримали 23,2 млн дол. США.

ГРОШОВА ДОПОМОГА НА ОСІННЬО-ЗИМОВИЙ ПЕРІОД (2025–2026 рр.)

УВКБ ООН надаватиме грошову допомогу на зимові потреби в межах міжвідомчого Плану реагування впродовж осінньо-зимового періоду 2025—2026 рр. за координації Управління ООН з координації гуманітарних справ і відповідних кластерів, зокрема Кластера з питань житла та непродовольчих товарів, і в тісній співпраці з Урядом України. Ураховуючи рекомендації Кластера з питань житла, допомогу отримають вразливі групи населення з прифронтових громад.

→ 19 400 грн (приблизно 473 дол. США) на сім'ю.

ПРОГРАМИ ГРОШОВОЇ ДОПОМОГИ НА ЖИТЛОВІ ПОТРЕБИ

Ініціатива щодо допомоги з орендою житла (ІОЖ) надає можливість ВПО, які не мають змоги повернутися найближчим часом до місць постійного проживання, знайти сталі шляхи розв'язання проблеми житла та жити в гідних умовах. Програма компенсує витрати на укладання договору оренди й вартість оренди впродовж 6 місяців.

→ 125 000 грн (до 3 000 дол. США) на сім'ю ВПО.

→ Дані щодо ІОЖ у 2025 р.: 483 сімей отримали допомогу на загальну суму 782 000 дол. США.

Програма грошової допомоги від УВКБ ООН на ремонт житла сприяє покращенню умов проживання ВПО й постраждалих унаслідок війни та надає їм змогу придбати будівельні матеріали.

→ До 182 000 грн (≈ 4 000 дол. США) на сім'ю, залежно від ступеня пошкодження житла.

→ Дані щодо грошової допомоги на ремонт житла у 2025 р.: 140 сімей отримали допомогу на загальну суму 287 000 дол. США.

Коли Наталія повернулася до рідного міста Первомайське, що на Миколаївщині, жінка побачила, що її будинок був серйозно пошкоджений внаслідок артилерійських обстрілів. Після смерті чоловіка Наталія живе сама, тож спочатку намагалася полагодити все самотужки. Отримавши грошову допомогу на ремонт житла, жінка змогла відновити свою домівку. «Я дуже вдячна за ремонт даху. Не уявляю, як би я вижила взимку з потрощеним дахом», – поділилася Наталія. © УВКБ ООН / Олексій Барков

КООРДИНАЦІЯ. УВКБ ООН **активно долучається до міжагентських і урядових ініціатив, що забезпечують перехід від гуманітарних програм грошової підтримки до інклюзивної та здатної реагувати на потрясіння системи надання соціальних послуг.** Агентство бере участь у роботі урядової Секторальної робочої групи «Соціальний захист», де співкоординує діяльність підгрупи з надання соціальних послуг, а також у роботі підгрупи з питань переходу від надання екстреної гуманітарної допомоги до створення стійкої системи соціального захисту населення.

Крім того, УВКБ ООН розробляє свої програми грошової підтримки відповідно до керівництва **Робочої групи з надання грошової допомоги**, в межах якої долучається до розв'язання стратегічних і технічних питань. Агентство співкоординує діяльність Робочої групи з аналізу гуманітарного реагування та таргетування, завдяки чому долучається до **формування узгодженої процедури встановлення критеріїв відповідності для отримання грошової допомоги та її ефективного використання.** Ця діяльність також відповідає вимогам підзвітності перед постраждалим населенням. З цією метою УВКБ ООН координує свою діяльність із такими організаціями, як ACTED, ФАО, МКЧХ, МОМ, Норвезька рада у справах біженців, ЮНІСЕФ і ВПП.

Головні результати: грошова допомога від УВКБ ООН на осінньо-зимовий період 2024—2025 рр.

УВКБ ООН регулярно проводить моніторинг під час і після надання допомоги, що забезпечує підзвітність перед постраждалим населенням. Результати моніторингу після надання допомоги за програмою реагування впродовж осінньо-зимового періоду 2024—2025 рр. підтверджують задоволеність отримувачів грошовою допомогою, завдяки якій люди залишалися в теплі взимку. Як і в попередні періоди, цієї зими люди віддавали перевагу допомозі в грошовій формі. Основні результати моніторингу після надання допомоги в осінньо-зимовий період 2024—2025 рр.:

- грошова допомога УВКБ ООН на проходження осінньо-зимового періоду не обмежує отримувачів у виборі, на що витратити кошти. Це означає, що люди самі можуть визначати пріоритети й компенсувати додаткові витрати в зимовий період. Більшість отримувачів допомоги, 88 % всіх домогосподарств, зазначили, що придбання твердого палива є однією з основних потреб.
- 87 % опитаних, які отримали грошову допомогу на зимові потреби, підтвердили, що отримана від УВКБ ООН грошова допомога надала їм змогу покрити більшу частину витрат на опалення впродовж осінньо-зимового періоду (на період від трьох місяців). 89 % респондентів витратили отримані кошти на придбання твердого палива, тоді як 14 % – на оплату комунальних послуг. 83 % учасників опитування зазначили, що отримана від УВКБ ООН грошова допомога сприяла загальному покращенню умов життя та, за оцінками 71 % опитаних, – зниженню рівня стресу.
- 86 % респондентів віддають перевагу грошовій допомозі, тоді як 11 % хотіли б отримувати допомогу в грошовій та натуральній формі. Потребу в допомозі в натуральній формі респонденти пояснюють, зокрема, ростом цін і недостатнім розміром виплат.
- По всій країні спостерігалося стабільне функціонування роздрібних товарних ринків із достатньою кількістю пропозицій. Це далолюдям змогу відповідно до власних пріоритетів самостійно вирішувати, які товари придбати, що також підтримувало місцевий бізнес і постачальників. Результати моніторингу підтверджують спроможність ринку задовольнити попит: 97 % отримувачів допомоги в областях, де проводилося опитування, вказували на повноцінне або майже повноцінне функціонування ринків в їхній місцевості, при цьому 98 % мали змогу придбати товари в достатній кількості, а 94 % – прийнятної якості. Такі тенденції спостерігалися і в прифронтових областях.

УВКБ ООН надає багатоцільову грошову допомогу

УВКБ ООН надає багатоцільову грошову допомогу сім'ям, які постраждали від війни й відповідають соціально-економічним критеріям та критеріям вразливості: постраждалим від повітряних ударів, вразливим сім'ям, що нещодавно були евакуйовані або повернулися до місць постійного проживання, або тим, що перемістилися впродовж останніх 6 місяців.

Робоча група з надання грошової допомоги розробила скорингову карту, що забезпечує ефективне визначення права на допомогу у всіх областях. У скоринговій карті містяться соціально-економічні й соціально-правові показники, що надає змогу гуманітарним організаціям визначати домогосподарства, які потребують допомоги в першу чергу з огляду на численні й складні чинники вразливості. Є також соціально-економічний критерій: дохід родини не має перевищувати 5 400 грн на члена родини на місяць (приблизно 142 дол. США).

Право на отримання грошової допомоги визначається за результатами оцінки потреб і звіряння даних відповідно до погоджених критеріїв вразливості, визначених Робочою групою з надання грошової допомоги. У визначенні потенційних отримувачів і підтвердженні їх права на допомогу УВКБ ООН співпрацює з місцевими неурядовими організаціями – партнерами Агентства, зокрема БФ «Право на захист» і БФ «Рокада».

Для виплати допомоги УВКБ ООН обирає надійні й доступні методи, зокрема безготівкові перекази (IBAN), систему Western Union та ін. Для забезпечення своєчасності, безпеки й надійності виплат, можливості безперешкодно отримати призначену грошову допомогу бенефіціарами, а також для зменшення операційних витрат УВКБ ООН уклало угоди з низкою надавачів фінансових послуг.

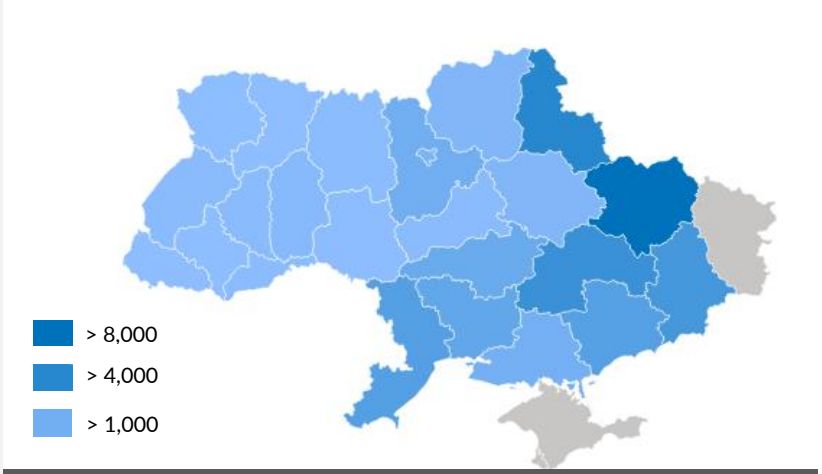

Розподіл отримувачів багатоцільової грошової допомоги за областями, 2025 р.

71-річний Григорій та 58-річна Любов мешкають у Чернігівській області. Цього року будинок подружжя постраждав під час чергового російського обстрілу й потребував термінового ремонту. УВКБ ООН надало літнім людям матеріали для закриття пошкоджень, а фахівці партнерської організації Агентства, БФ «Право на захист», зареєстрували постраждалих на отримання грошової допомоги від УВКБ ООН. Григорій та Любов також отримали юридичну консультацію та психосоціальну підтримку й зараз відновлюють власний дім і повертають собі почуття безпеки й стабільності. © УВКБ ООН / Дмитро Бабенко